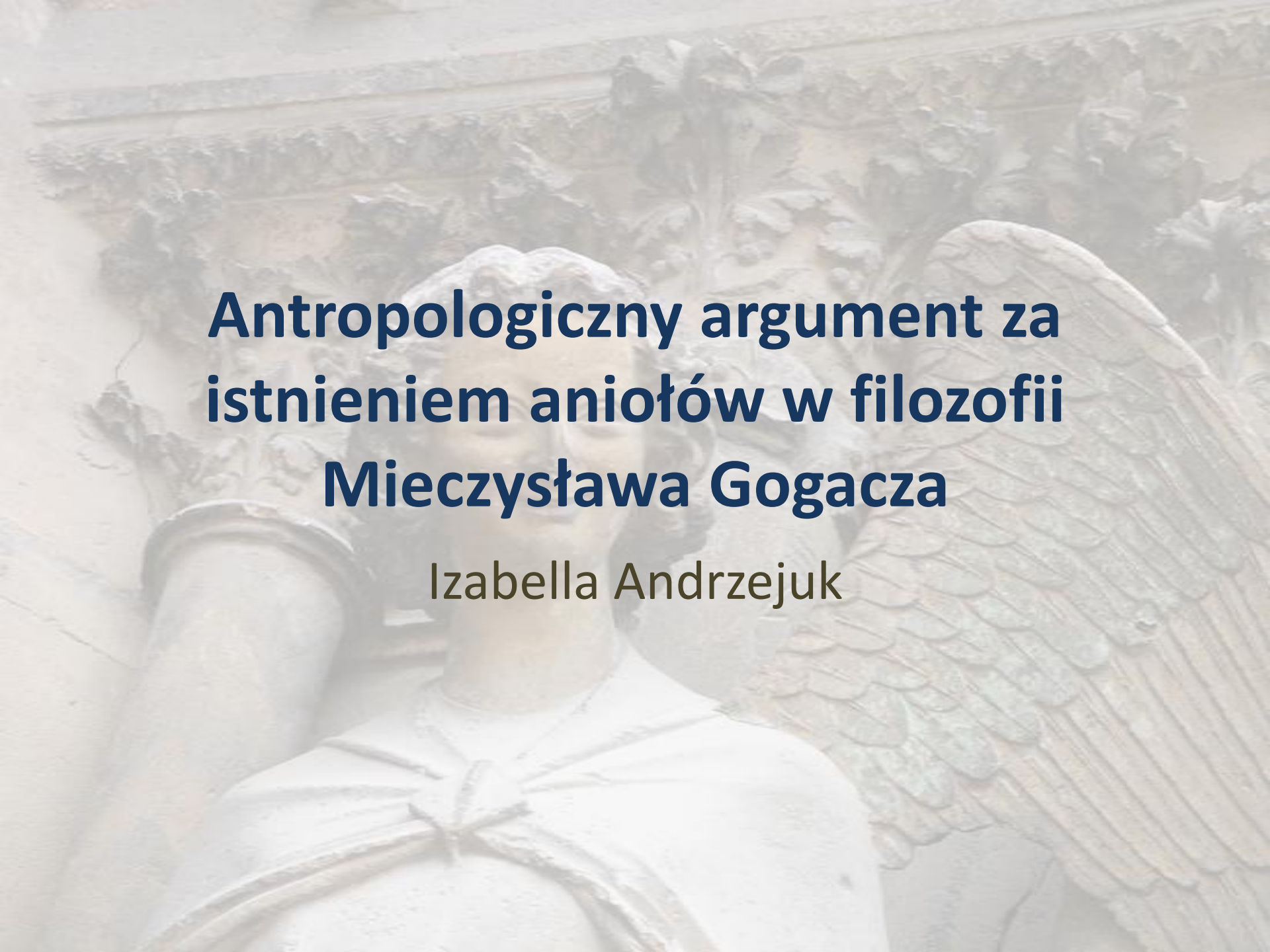

Antropologiczny argument za istnieniem aniołów w filozofii Mieczysława Gogacza

Izabella Andrzejuk

Wstęp

❖ Mieczysław Gogacz

- Filozof, teolog, historyk filozofii i mistyki, ur. 17 XI 1926 w Nadrożu koło Rypina.
- Pracownik naukowy uczelni: w Lublinie (KUL), Warszawie (ATK, UW, WAT, AM)
- Studiował u znanego historyka filozofii, Etienne Gilsona i był stypendystą Pontifical Institute of Mediaeval Studies w Toronto.
- Nagrodzony przez papieża Jana Pawła II Komandorią z Gwiazdą Orderu św. Sylwestra Papieża

Mieczysław Gogacz

Tomizm konsekwentny

- Istotę tomizmu konsekwentnego stanowią:
 - „Wyłączenie z tomizmu egzystencjalnego twierdzeń filozofii Awicenny
 - Rozumienie istnienia jako stworzonego pryncypium zapoczątkowującego byt jednostkowy
 - Doznanie istotowych pryncypiów w poziomie mowy serca
 - Stosowanie wobec nich istotowego układu przyczyn i skutków przy konsekwentnym dostrzeganiu pluralizmu
 - Odróżnienie relacji istnieniowych od istotowych i związanie z relacjami istnieniowymi doznania aktu istnienia, a z relacjami istotowymi doznania jedności pryncypiów istotowych
 - Korzystanie z ujęcia subsystemy w temacie osoby”

(Z Elementarza metafizyki)

Przedmiot rozważań ujęty w nurcie tomizmu konsekwentnego

- Formułując pytanie: Co powoduje wewnętrzną budowę istoty człowieka?
- Staramy się znaleźć odpowiedź, stosując metodę poszukiwania odpowiednich przyczyn, dla zastanego skutku
- W obrębie bytu ludzkiego istota od swego istnienia otrzymuje tylko realność
- Zatem wewnętrzne złożenie istoty ma swoją przyczynę gdzie indziej

Mieczysława Gogacza droga do wykrycia przyczyn celowych jako zewnętrznych przyczyn kształtowania się istoty człowieka

- Punktem wyjścia jest „ujęcie genetyczne” bytu
- Wzajemne powiązania wewnętrznych przyczyn bytu wskazują na to, że na strukturę człowieka muszą jeszcze oddziaływać inne, zewnętrzne przyczyny:
 - Przyczyna sprawcza (sprawiająca istnienie niesamoistne)
 - Przyczyny celowe (kształtujące istotę istniejącego bytu)

Charakterystyka przyczyn celowych

- Powodują ukonstytuowanie się istoty człowieka
- Działają jednocześnie z przyczyną sprawczą
- Działają na byt poprzez upodobnienie – są wzorem, celem upodobnienia
- Są bytami niesamoistnymi
- Są zewnętrzne wobec tworzącego się bytu oraz realnie istnieją

Charakterystyka przyczyn celowych c.d.

- **Przyczyny celowe:**
 - **DLA CIAŁA LUDZKIEGO** – rodzice i różnorodne substancje materialne
 - **DLA SFERY PSYCHICZNEJ CZŁOWIEKA** – rodzice
 - **DLA DUSZY WRAZ MOŻNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ**
- *aniołowie*

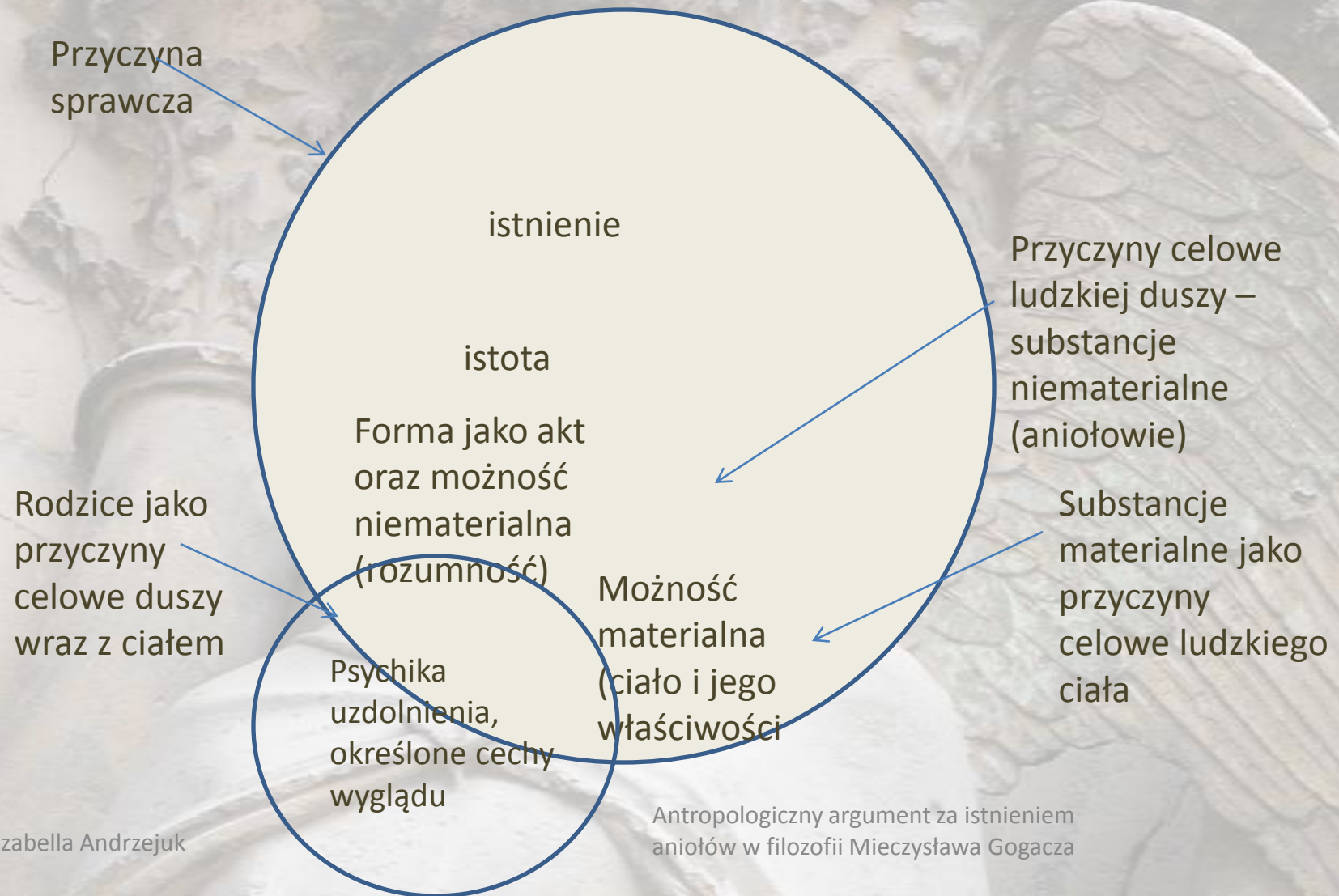

Aniołowie jako przyczyny celowe ludzkiej duszy

- Bytowa struktura dusz ludzkich wskazuje na bytową budowę aniołów
- Aniołowie, jako byty wyposażone w istnienie i istotę jako formę oraz możliwość intelektualną, mogą być przyczynami celowymi ludzkiej duszy
- Aniołowie kształtują, chronią i podtrzymują w bytowej kompozycji duszę człowieka

Zewnętrzne przyczyny człowieka

Wnioski

- Na terenie filozofii nie wypracowano wystarczających argumentów za istnieniem aniołów
- Autor „antropologicznego argumentu” proponuje:
 - odróżnienie drogi badawczej w filozofii i w teologii,
 - konsekwencję w pilnowaniu metody drogi filozoficznej (układu skutkowo-przyczynowego)
- Propozycja M. Gogacza stanowi filozoficzną drogę dociekania istnienia bytów niematerialnych, jakimi są aniołowie.